

Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 0. marts 2006

2. udkast

(Politiske bemærkninger fra SF og EL)

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen

(Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver m.v.)

[af undervisningsministeren (Bertel Haarder)]

1. Ændringsforslag

Undervisningsministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 7. december 2005 og var til 1. behandling den 17. januar 2006. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 17. oktober 2005 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 33. Den 9. december 2005 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Dybbøl Efterskole,
Efterskoleforeningen,
Farsø Efterskole,
Lystruphøve Efterskole og
Ordblindeinstituttet.

Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Dybbøl Efterskole,
Efterskoleforeningen,

Farsø Efterskole og
Lystruphave Efterskole.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 33 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Tilkendegivelse fra undervisningsministeren

Ministeren har tilkendegivet følgende over for udvalget:

»Som det fremgår af svarene på spørgsmål 25 og 29, vil jeg i forbindelse med udarbejdelsen af den bekendtgørelse, der skal regulere adgangen til at blive fritaget for folkeskolens afgangsprøver, drøfte spørgsmålet om afgrænsningen af fritagelsesadgangen med De Samvirkende Invalideorganisationer. Lovforslagets bemærkninger vedrørende fritagelsesadgang er således ikke nødvendigvis udtømmende.«

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget finder, at lovforslaget bygger på stigende ensretning i skolesystemet. På sigt gør det Danmark mindre konkurrencedygtigt på det globale videnmarked. Der følger ingen ekstra ressourcer med ud til kommuner og skoler, når de skal til evaluere børnene gennem nationale test. Det betyder, at den tid, der bruges til at forberede, gennemføre og efterbehandle testresultaterne, går fra anden undervisning. Og lærernes muligheder for at differentiere undervisningen i klasser med 28 elever er i forvejen begrænsede. Desuden kommer vi helt naturligt til at se undervisning, der har til formål, at eleverne klarer sig godt i test i stedet for undervisning, der er fokuseret på at lære eleverne brugbare færdigheder som innovation, samarbejde og evnen til selvstændigt at forholde sig til input.

Elever får større udbytte af undervisningen, når de undervises af veluddannede lærere, der selv har ansvaret for undervisningen. I modsætning til skolesystemer, hvor alt styres centralt, og lærerne blot følger en dikteret opskrift.

Lovforslagets indhold, om at gøre folkeskolens afgangsprøver obligatoriske for eleverne i 9. klasse, er også problematisk. For en række elever med problemer som eksempelvis ordblindhed kan det betyde, at de i stedet for at aflægge enkeltvis prøver helt undlader at gå op til afgangsprøverne. Derved bliver deres mulighed for at komme videre i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet væsentlig forringede.

SF vil i stedet styrke folkeskolen, styrke elevernes faglighed og sikre, at børn har mulighed for at komme videre i uddannelsessystemet ved at:

- 1) Lægge vægt på at eleverne - udover faglighed - får indøvet kompetencer som samarbejde, selvstændighed og kreativitet.
- 2) Styrke kvalitetsudvikling af testmetoder til at »samle elever op«, der halter på de sproglige eller sociale kvalifikationer.
- 3) Give undervisning til alle elever ud fra den enkelte elevs forudsætninger, så også de svagere elever får en chance for senere at blive en del af arbejdsmarkedet.
- 4) Sætte ind for at styrke samarbejdet med forældrene om blandt andet børnenes læse- og sprogudvikling.

- 5) Give lærerne langt bedre mulighed for at få efteruddannelse end tilfældet er i dag, hvor omkring 50 pct. af lærerne får afslag på deres ansøgninger om efteruddannelse. Mere efteruddannelse vil hæve det faglige niveau i skolen.

Enhedslistens medlem af udvalget er bekymret for, at indførelse af nationale test bliver et nederlagsmoment i folkeskolen frem for et pædagogisk redskab til gavn for lærerne. Hverken lærere, elever eller forældre har bedt om at få indført nationale test, idet lærerne i forvejen har indsigt i, hvilke elever der har brug for ekstra hjælp. Det, der er brug for, er i stedet midler til, at klassekvotienten kan sættes ned, og at de elever, der har særlig brug for hjælp, kan få støttetimer. Lærernes omsorg og kendskab til eleverne er en forudsætning for, at eleverne fra socialt belastede hjem kan få fagligt udbytte af undervisningen i folkeskolen. Indførelse af test vil blot medføre, at de elever, der har svært ved skolearbejdet, vil opleve flere nederlag. Test er kun sjovt for dem, der kan opnå gode resultater.

Som ministeren selv skriver i den skriftlige fremsættelse af lovforslaget, viser undersøgelser, »at de fleste elever trives i skolen, er motiverede for at lære, er positive over for konkurrence og samarbejde, og at forældrene værdsætter børnenes trygge hverdag og samarbejdet med skolen.« Sådan skulle det gerne blive ved med at være, men Enhedslisten frygter, at lovforslaget vil undergrave netop denne trivsel ved at lægge elementer ind i folkeskolen, der giver eleverne unødige nederlag.

Enhedslisten stiller sig endvidere skeptisk overfor, om det foreslåede § 55 b, stk. 1, om at testresultater er fortrolige, vil blive overholdt. Denne skepsis er vokset efter det folkeskoleforlig, der blev indgået den 24. januar 2006.

Enhedslisten anbefaler, at forligspartierne frem for at fortsætte med skolenederlagsforslaget om test styrker folkeskolen ved at give tid til, at lærerne kan tage sig og undervise børnene.

Enhedslisten mener, at der skal kunne gives dispensation for, at afgangseksaminerne skal være obligatoriske. De forskellige henvendelser fra specialskoler tydeliggør, at det ikke er hensigtsmæssigt at gøre afgangseksaminerne obligatoriske for alle.

Enhedslisten kan derfor ikke støtte lovforslaget.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. [Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.]

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af <>:

Til § 4

1) *Stk. 1* affattes således:

»*Stk. 1*. Loven træder i kraft den 1. august 2006, jf. dog stk. 2-5.«

[Udskudt ikrafttræden]

2) *Stk. 3, 1. pkt.*, udgår.

[Lovteknisk ændring]

3) *Stk. 5*, affattes således:

»*Stk. 5*. Folkeskolelovens § 14, stk. 4, 2. pkt., som affattet ved denne lovs § 1, nr. 12, § 1, nr. 16, og § 3, træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.«

[Lovteknisk ændring]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1-3

Ændringsforslag nr. 1 udskyder tidspunktet for ikrafttræden af de dele af forslaget, som skulle træde i kraft den 1. april 2006. Herefter træder hovedparten af loven i kraft den 1. august 2006. For at kunne fastsætte regler om et kommunalt udpeget censorkorps så hurtigt som muligt efter lovens offentliggørelse følger det af ændringsforslag nr. 3, at sidste punktum i folkeskolelovens § 14, stk. 4, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 12, træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i Lovtidende.

Troels Christensen (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Britta Schall Holberg (V)
Tina Nedergaard (V) Ellen Trane Nørby (V) Martin Henriksen (DF) Søren Krarup (DF)
Carina Christensen (KF) fmd. Allan Niebuhr (KF) Christine Antorini (S) Kirsten Brosbøl (S)
Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S) Margrethe Vestager (RV) nfm. Bente Dahl (RV)
Thomas Krog (SF) Majbrit Berlau (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 101

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat fra undervisningsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Undervisningsministeriets EU-udbudsmateriale om fremme af evalueringskulturen i folkeskolen, fra undervisningsministeren
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 23/1-06 fra Efterskoleforeningen
6	Henvendelse af 13/2-06 fra Farsø Efterskole på vegne af yderligere 29 ordblinde- og specialefterskoler.
7	Materiale modtaget i forbindelse med Dybbøl Efterskoles, Farsø Efterskoles og Lystruphave Efterskoles foretræde for udvalget den 21/2-06
8	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
9	Henvendelse af 27/2-06 fra Ordblindeinstituttet
10	Meddelelse om fremlæggelse af udbudsmateriale modtaget fra undervisningsministeren
11	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
12	Tilkendegivelse fra undervisningsministeren

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 101

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelse af 23/1-06 fra Efterskoleforeningen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvem »ansatte m.fl.« er, der får adgang til testopgaver og testresultater, som er omfattet af tavshedspligten, jf. lovforslagets § 1, nr. 18, og § 2, nr. 1, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvorfor er testopgaverne hemmelige, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om der med folkeskoleforliget er taget stilling til, om der skal ske offentliggørelse af testresultaterne på landsplan, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvorfor eleven ikke har ret til indsigt i de oplysninger, der behandles om eleven, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om tavshedspligten betyder, at forældrene ikke må underrette eleven om resultatet af testen, når forældrene er blevet underrettet skriftligt, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

-
- 7 Spm. om lovforslaget er blevet uaktuelt i forhold til folkeskoleforliget i forbindelse med underrettelse af forældrene, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om, hvordan forældre, lærere, elever, uafhængige iagttagere m.fl. skal kunne vurdere testenes hensigtsmæssighed, hvis testopgaverne er hemmelige, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om, hvordan kommunerne skal kunne udarbejde den kvalitetsrapport, som omtalt i folkeskoleforliget, uden at forholde sig til testresultater for klasser og skoler, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om, hvordan ministeren konkret forestiller sig, at test finder sted, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om, hvad ministeriets risikoanalyser viser vedrørende EU-udbud, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvorfor elevernes tilegnelse af kundskaber og færdigheder skal evalueres, jf. § 1, nr. 5, når det i den af regeringen foreslåede nye formålsparagraf, jf. alm. del – bilag 165, ikke længere er en del af folkeskolens formål, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvorfor det ikke skal evalueres, om eleverne tilegner sig arbejdsmetoder og udtryksformer, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om ministeren deler OECD's vurdering, at der er en række uheldige erfaringer med rangordning som følge af offentliggørelse af testresultater fra test i skoleforløbet i rapporten om grundskolen i Danmark fra 2004, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvordan ministeren definerer et »internt pædagogisk arbejdsredskab«, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 18, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvad det er for opgaver, som lærerne ikke skal løse i fremtiden, siden de uden øget tidsforbrug kan anvende og afholde test, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvordan kampagnen om evalueringskultur skal afvikles, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvordan og hvem der skal afgøre, om der bliver behov for at bruge ministerens bemyndigelse til at fastsætte antal test, klassetrin og fag, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvad der skal til, for at en elev fritages for deltagelse i de nationale, obligatoriske test, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om folkeskolens afgangsprøver kun kan afholdes som en samlet pakke, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om lovforslaget betyder, at de frie skoler bliver mødt af et enten-eller forstået på den måde, at enten afholder de alle de prøver,

-
- som folkeskolens elever skal op til, eller også afholder de ingen prøver, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om, hvilke pædagogiske fremskridt ministeren forventer, der opnås ved at gøre afgangsprøven obligatorisk, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om kommentar til henvendelsen af 13/2-06 fra Dybbøl Efterskole, Farsø Efterskole og Lystruphave Efterskole, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om kommentar til materiale modtaget i forbindelse Dybbøl Efterskoles, Farsø Efterskoles og Lystruphave Efterskoles foretræde for udvalget d. 21/2-06, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om hvorfor lovforslagets § 1, nr. 12, om ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om fritagelse for at aflægge folkeskolens afgangsprøver (ny affattelse af § 14, stk. 4) fortolkes så snævert, som det sker i lovforslagets bemærkninger, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om en ændring i forhold til den løbende evaluering, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om ministeren vil stille et ændringsforslag, således at en elev kan vælge at gå til prøve i nogle fag i stedet for at skulle indstille sig til prøve i alle fag, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om, ministerens holdning til, at der med lovforslagets vedtagelse vil komme til at være to sideordnede regelsæt vedrørende prøver for henholdsvis folkeskoler og f.eks. efterskoler, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om kommentar til henvendelse af 27/2-06 fra Ordblindeinstituttet, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om de mange indkomne protestskrivelser fra lærerne, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om ministeren kan garantere, at test fremover udelukkende bliver et arbejdsredskab for lærerne, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om ministeren kan garantere, at testresultaterne ikke offentliggøres nu eller i fremtiden, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om ministeren garantere, at folkeskoleforliget af 23/9-05 ikke vil øge konkurrencen mellem skolerne og lærerne m.v., til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå